

Dit informatieblad is opgesteld ter begeleiding van de openbare consultaties van de Wijzigingsbladen bij BRL SIKB 7000 en 7500 inzake nieuwe arbo-eisen met betrekking tot het werken met asbest. De arbo-eisen voor het verwijderen van met asbest verontreinigde bodem en het reinigen van met asbest verontreinigde grond of baggerspecie zullen per 1 januari 2027 wijzigen. Ten tijde van het opstellen van dit Informatieblad is de regelgeving nog in ontwikkeling. Het informatieblad houdt hier rekening mee.

Europese en nationale regelgeving

De arbo-regels voor het werken met asbest worden momenteel gewijzigd. De basis hiervoor is de *EU-Richtlijn 2023/2668 ter bescherming van werknemers aan blootstelling van asbest*. Deze Richtlijn stelt o.a. eisen aan personen en bedrijven die met asbest werken. Ook werkzaamheden in asbesthoudende bodem en met asbest verontreinigde grond vallen onder de Richtlijn.

De EU-Richtlijn stelt onder meer eisen aan opleidingen (mensen) en aan uitvoering (bedrijven). Daarnaast eist de Richtlijn dat opgeleide personen geregistreerd worden en bedrijven een vergunning hebben. Daarmee ontstaat een soort 'license to operate' dat op nationaal niveau moet worden ingericht. Binnen de bodemsector raakt de vergunningplicht vooral bedrijven die zich bezig houden met het verwijderen van met asbest verontreinigde (water)bodem (bodemsanering) en het verwijderen van asbest uit asbesthoudende grond, (bewerken/reinigen van grond). De opleidingsplicht is echter veel breder.

De EU-Richtlijn wordt momenteel geïmplementeerd in de Arbowetgeving door het ministerie van SZW (hierna: SZW)¹. Deze moet per 1 januari 2027 in werking treden.

Een belangrijk onderdeel daarin is het bewijs van naleving als basis voor de vergunning. SZW onderscheidt op basis van arbo-risico's hiervoor drie categorieën werkzaamheden: Beperkt, Basis en Uitgebreid (zie figuur 1). Voor de categorieën Basis en Uitgebreid geldt een bedrijfscertificaat als bewijs van naleving. Voor de categorie Beperkt geldt een ander – nog door SZW nader in te vullen – bewijs.

Beperkt	Basis	Uitgebreid
Indeling op basis van hoofdproductgroepen		
in kunststof gebonden en elastische asbesthoudende toepassingen ☐ bakeliet ☐ stalen gevelplaten met een kunststofcoating ☐ vensterbanken (losliggend of gelijmd) ☐ vinyltegels (losliggend) ☐ bitumen dakbedekking (losliggend) ☐ kit, zoals voor beglazing en dilataties, maar geen fitterskit	asbestcement en geweven of geperste asbesthoudende toepassingen ☐ golfplaten ☐ leien ☐ buizen ☐ pakkingen ☐ rem- en frictiemateriaal ☐ koord ☐ fitterskit (hennep-asbest-afdichting)	licht-gebonden en niet-gebonden asbesthoudende toepassingen ☐ board (licht gebonden plaatmateriaal) ☐ vilt ☐ stucwerk ☐ papier, karton, behang ☐ pluggen ☐ isolatiemateriaal ☐ spuitasbest
Vormen van asbest die <u>niet</u> zijn ingedeeld op basis van de hoofdproductgroep		
☐ losliggende hechtgebonden voorwerpen die als een geheel worden verwijderd en omsloten asbesttoepassingen die als een geheel worden verwijderd ☐ meszekeringen/mespatronen	☐ lijm, waaronder bitumen en coating ☐ gelijmde toepassingen (m.u.v. vensterbanken)	☐ doek ☐ vinylzeil ☐ het mineraal asbest (het pure spul) ☐ verontreiniging die niet te herleiden is tot een specifieke asbesttoepassing ☐ opruimen na een calamiteit
☐ asbest in de bodem boven interventiewaarde maar onder volumegrens	☐ asbest in de bodem boven interventiewaarde en volumegrens (BRL 7000) ☐ asbest in partijen grond (procesmatige grondreiniging, BRL 7500)	

Figuur 1: voorgenomen indeling werkzaamheden in categorieën 'beperkt, basis en uitgebreid' [bron: SZW, december 2025]

¹ De omzetting van de EU-Richtlijn in de arbo-regelgeving is nog gaande. Dit informatieblad is gebaseerd op hetgeen op moment van verschijnen van dit informatieblad als voornemen van het Ministerie van SZW bekend is.

Relatie BRL SIKB 7000 en BRL SIKB 7500

In figuur 1 is te zien dat de werkzaamheden 'verwijderen van asbest uit asbesthoudende grond' en 'verwijderen van met asbest verontreinigde bodem (>1w, >25m³)' vallen in categorie Basis. Hierdoor wordt een certificaat als bewijs van naleving verplicht. SZW heeft verzocht om hiervoor de KWALIBO-erkenning voor BRL SIKB 7000 'Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem respectievelijk BRL SIKB 7500 'Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie' (en daarmee impliciet het certificaat voor genoemde BRL-en) als bewijs van naleving te gebruiken. SIKB (beheerder van de BRL-en) en het ministerie van I&W (stelselverantwoordelijk voor KWALIBO, hierna: I&W) hebben hier in principe mee ingestemd. Belangrijkste argumenten waren het voorkomen van extra certificering over hetzelfde proces en het vermijden van tegengestelde eisen aan dezelfde handelingen. Randvoorwaarden waren zo min mogelijk extra inspanningen voor certificaathouders en een gelijke reikwijdte met de KWALIBO-erkenning.

Wijzigingsbladen voor aansluiting wet en BRL-en

De arbo-regelgeving stelt een aantal specifieke eisen aan het verwijderen van asbest en aan de faciliteiten voor werknemers. Dit betreft onder andere het apart houden en afdekken van het materiaal, het zo spoedig mogelijk afvoeren van verwijderde asbest, decontaminatie-units voor personeel en een was- en borstelgelegenheid voor materieel en gereedschap. Het voldoen aan deze eisen is onderdeel van de vergunning.

Om de genoemde eisen goed in de BRL SIKB 7000 en BRL SIKB 7500 te verwerken, is voor beide BRL-en een Wijzigingsblad opgesteld. De arbo-eisen zijn hierin uitgewerkt als onderdeel van het proces van saneren c.q. reinigen. De eisen zijn daarbij apart weergegeven, zodat ze alleen gelden voor certificaathouders die asbest uit bodem of grond verwijderen. Certificaathouders die deze werkzaamheden niet uitvoeren, worden dus niet belast met extra eisen.

Gevolgen certificaathouders

De eisen zijn door certificaathouders die met asbest werken niet of nauwelijks nieuw te noemen:

- bij bodemsaneringen zijn de meeste eisen al gemeengoed via BRL SIKB 7000 (bedrijfsvoering) en specifiek voor asbest de CROW 400 (maar zonder certificaat als bewijs van naleving);
- bij grondreiniging vormen de meeste eisen al onderdeel van de BRL SIKB 7500 of zijn onderdeel van good housekeeping in het kader van de huidige arbo-regelgeving.

In de Wijzigingsbladen is daarom meer sprake van 'aangescherpte eisen' dan van 'nieuwe eisen'. De impact op de bedrijfsvoering en de uitvoeringsprocessen is daardoor gering, zodat binnen de audits feitelijk geen sprake is van nieuwe eisen om te controleren. De certificerende instelling kan alles binnen de reguliere audits beoordelen en er zijn geen aparte toelatingsaudits of opvolgingsaudits voorzien.

Van certificaat tot vergunning

Het Wijzigingsblad beschrijft hoe een certificaathouder komt van BRL-certificaat tot vergunning. Het is daarbij van belang om te beseffen dat uiteindelijk SZW (c.q. haar uitvoerende dienst SZW-SDU) beslist over het verlenen van vergunningen.

Voor het deel 'bewijs van naleving' accepteert SZW een *KWALIBO-erkenning* voor BRL SIKB 7000 resp. BRL SIKB 7500. SZW acht dit voldoende omdat de KWALIBO-erkenning is gebaseerd op het BRL-certificaat én een toets op integriteit (door I&W).

De certificaathouder kan met de KWALIBO-erkenning zelf de vergunning aanvragen. Let wel: als een certificaathouder asbestwerkzaamheden uitvoert zónder vergunning, geldt dit als een kritische tekortkoming binnen de certificering (er zijn overigens nog meer vergunningseisen, o.a. aan personeel, daarover in de subparagraaf 'Opleidingen' meer).

Andere bodemsaneringen: wel vergunningplicht, geen KWALIBO

De vergunningplicht van SZW voor bodemwerkzaamheden is breder dan alleen de werkzaamheden waarvoor een KWALIBO-erkenning onder BRL SIKB 7000 en BRL SIKB 7500 is vereist.

Bijvoorbeeld bij het saneren van met asbest verontreinigde bodem met een volume grondverzet < 25m³ of bij het saneren van met asbest verontreinigde bodem in een gehalte < 100 mg/kg d.s. Bij beide werkzaamheden geldt in het kader van de regelgeving wel een vergunningplicht, met een 'bewijs van naleving', maar dan in het regime 'Beperkt' (zie figuur 1).

In dat geval kan mogelijk de erkenning voor BRL SIKB 7000 als 'bewijs van naleving' gebruikt worden, maar wellicht voldoet ook de Richtlijn CROW 400. SZW moet hier nog een uitspraak over doen.

Andere werkzaamheden

Veel bodemsaneringen zijn onderdeel van een groter GWW-werk waar asbestdelen uit de bodem worden verwijderd. Bijvoorbeeld het verwijderen van met asbest verontreinigde (weg)funderingen en het verwijderen van AC-leidingen. SZW schaaft deze werkzaamheden vooralsnog onder het regime 'Basis', oftewel een bewijs van naleving met certificaat. Daarbij wordt opgemerkt dat met name het verwijderen van AC-leidingen nog onderwerp van gesprek is en dat hier nog geen zekerheid over bestaat.

Op dit moment zijn voor genoemde werkzaamheden geen certificatieschema's beschikbaar en ook de huidige BRL SIKB 7000 en BRL SIKB 7500 zijn voor deze werkzaamheden niet geschikt.

SZW zal in eerste instantie definitief moeten besluiten onder welk regime deze werkzaamheden gaan vallen (Beperkt of Basis) en vervolgens hier een certificatieschema voor aanwijzen.

Opleidingen

Voor de vergunningverlening is er, naast het bewijs van naleving op bedrijfsniveau, ook een opleidings- en registratieplicht voor alle werknemers die blootgesteld kunnen worden aan asbest. SZW gaat zelf de inhoudelijke eisen aan de opleiding vaststellen, de opleidingen worden erkend door Ascert, opgeleide werknemers worden bij SZW geregistreerd. Bij vergunningaanvragen dienen de registratienummers van medewerkers meegeleverd te worden. Dit moet door vergunninghouder daarna periodiek opnieuw gedaan worden.

De eisen aan de opleidingen, het erkennen van de opleidingen en de registratie van personen vallen alle onder de directe verantwoordelijkheid van SZW. Ze zijn daarom geen onderdeel van de BRL-en en vallen ook buiten het private toezicht van de certificerende instellingen.

De opleidingsplicht geldt voor iedereen die (beroepsmatig) blootgesteld kan worden aan asbest. Ze geldt dus niet alleen voor werknemers binnen BRL SIKB 7000 en 7500. Ook andere bodem-professionals die blootgesteld kunnen worden aan asbest moeten opgeleid worden. Te denken valt aan:

- monsternemers en veldwerkers
- acceptanten op grondbank
- auditoren
- (overheids-)inspecteurs.

De specifieke opleidingseisen worden door SZW vastgesteld met onderscheid naar beroepsgroep en naar de mate van risico op blootstelling aan asbest..

Meer informatie:

- www.SIKB.nl: Wijzigingsblad vs 1-c05 bij BRL SIKB 7000
- www.SIKB.nl: Wijzigingsblad vs 1-c06 bij BRL SIKB 7500